
Brev fra en gammeldags lege

HAR DU LEST?

Richard Selzer ble født i Troy, New York i 1928. Han var ferdig utdannet lege i 1953, spesialiserte seg og ble senere professor i kirurgi ved Yale University. Han har også undervist i skrivekunst ved det samme universitetet. I 1984 trakk han seg tilbake fra medisinsk praksis, og er nå anerkjent som en av de store bidragsyterne innen feltet medisinsk humaniora. Selzers forfatterkarriere startet i 1973, og han har siden det utgitt et stort antall bøker, alle med legeyrket som hovedtema.

Boken består av 23 kapitler som varierer fra formanende brev og poetiske essays til små noveller. Det er historien om den gamle kirurgen som korrigerer en ung jentes leppe-ganespalte etter hennes død, råd for hvordan studenten skal unngå å besvime på operasjonssalen, en lovprisning av kirurgisk verktøy, for å nevne noe.

Fellesnevneren er at forfatteren hele tiden har noe viktig på hjertet – han har følt, erfart og tenkt noe han mener andre kan og bør lære av. Og mye av lærdommen er svært velplassert for den unge doktor: å oppdage egenarten i hvert menneske, se skjønnheten i en skavank, gjennomtenke egne opplevelser og tillegge dem mening. Språket er så langt unna en kirurgisk journal som det vel er mulig å komme. Selzer skriver med enorm innlevelse og engasjement, det er ikke plass for likegyldighet. Historiene myldrer av metaforer, myter og religiøs mystikk.

Det som likevel skjærer i øynene til en snart utvokst lege, er Selzers nærmest religiøse lovprisning av legekunsten generelt og kirurgi spesielt. Ikke få ganger trekkes paralleller mellom gudeskikkelser og kirurger. Ofte er det på grensen til det pompøse, noen ganger langt over. Legen er helten, hans virke er hellig, og hans posisjon i samfunnet suveren. Det er nemlig den gamle skolen leger Selzer skriver om. Den patriarkalske, velmenende og allvitende legen. Her er det lite av likeverdig samarbeid på tvers av profesjoner, demokratisering av kunnskap og pasienters medbestemmelsesrett. Men innlevelse, hengivenhet og kjærlighet til mennesker og eget yrke bobler det av. Det kan i hvert fall den unge doktor ta med seg.

SigurdHøye

Oslo

Publisert: 30. oktober 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

